

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA NOVÁ ROLE, OKRES KARLOVY VARY

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

VŠESTRANNÉ ROZBORY TEXTU

Menšík Vladimír: Stromeček mého veselého života

(pracovní list)

VY_32_INOVACE_Cj_LI_07

Vypracoval:
Mgr. Lidinský Josef

Text k rozboru

1.

Trojka z mravů

Já jsem hned od první třídy začal mít, nevím proč, dvojky z mravů. Jenomže já měl velice ztepilýho otce a ten, jenom jsem přišel domů, řekl: „Z mravů?“ Já řekl: „Dvě,“ a už mě řezal. Já mám taky největší svaly na prdelce. Já nevím, čím to bylo, já jsem zas takovej výjimečnej rošťák nebyl, prosím pěkně, tak jsem si myslel, jestli paní učitelka Hůlová, když dlouho psala furt jedničky, to je fádni, si řekla: „Teď si pro změnu vykrouhnu dvojku.“ A vono to dycky padlo na mě. A tak já byl řezanej a řezanej a řezanej. Já povídám: „Tatínku, prosím vás, dyť tam mám taky ještě nějaký jiný známky za učení.“ A von povídá: „Nezajímá! To by bylo, abys v zemi, kde taky působil Komenskaj, byl blbec. Ale chování, to je důležitý.“ A teď si představte, já jednou přines domů trojku z mravů. Já se třás, já vůbec neměl chuť jít domů, já měl chuť utýct. To bylo tak. Já jsem se zničehonic, z takovejch těch Jirásků a tohle, dostal najednou k poezii. Andaluské poezii, to je velice zkratkovitá, výstižná poezie. Milostná poezie. Ta mě zaujala. Tam říká dívka chlapci: „Řekla jsem ti ne a ty jsi mi zbled, my přece nemůžem říct vám ano hned.“ Já povídám: To je ohromný, tohleto, co já se nakecám dycky, a hned jsem zkusil napsat něco podobnýho, aby to bylo krátký, taky vo lásce, a napsal jsem: „Proč neřekneš aňo, Máňo?“ Ale kde už jsem došel jistýho stupně takový, řekl bych, profesionality, to bylo ve třetí obecný, kdy vedle mě seděla holka, vo který jsme dlouho nevěděli, jestli to bude holka, nebo kluk. Jednak nás všechny přebila, to za prvé, za druhý vo nákejch citech nebo tohle u ní nemohlo bejt vůbec žádný řeči, poněvadž nám nastražovala pasti nejklukovatější, a přesto já se do ní zakoukal. Vona totiž vypadala, že by jednou mohla bejt velice vlnadná, víte, já to tak náak vočíh, tak jsem pořád po ní koukal, tak jsem si povídal, já jí napíšu. Vona si mě nevšímá, ten dopis, to nemůže než přečíst, tak jsem napsal tydle verše: „Ty hezký holky jako ptáci jsou, přilétnou jarem, létem odlétnou a srdce moje pláče, naříká, proč, Přesličková, nemiluješ Menšíka?“ Ona to dodnes neví. Ty verše uvízly u paní učitelky Hůlové. Ta řekla: „Sprosták, nemrava!“ A já dostal trojku z mravů. Já byl řezanej za dvojky, že víc už to nešlo. Povídám: „To mě táta voddělá kulometem, nejmní.“ To, že jsme ho neměli, jemu nevadilo. A já tak jdu, celej zničenej, zpocenej. Tatínek mi zmerčil a povídá: „Co neseš? Zas máš dvojku z mravů?“ Já povídám: „Tentokrát ne, tatínku.“ Von povídá: „Vidíš, že když chceš, že to de! Maminko, dort!“

Já dostal peníze, a nikoho to už nezajímalo.

Zadání otázek

1. Proč asi autor píše nespisovně?
2. Vysvětli přídavné jméno: *nejklukovatější*
3. Co je z dnešního pohledu zvláštního na větě: „*Tatínku, prosím vás, dyť tam mám taky ještě nějaký jiný známky za učení.*“?
4. Vysvětli: *fádní - ztepilý*
5. Jak vzniklo slovo: *kulomet*?
6. Co znamená slovo: *profesionalita*?
7. Vypiš sloveso v podmiňovacím způsobu
8. Víš, kde leží *Andalusie*?
9. Podle jakého vzoru se skloňuje: *Hůlová*?
10. Do které třídy Menšík chodil, když byl ve „*třetí obecný*“?
11. Napiš spisovně větu: „*Tatínek mi zmerčil a povídá.*“
12. Dokážeš vyskloňovat číslovku: *dva*?
13. Urči druh zájmen: *nám - tydle*
14. Napiš synonyma: *hned – jestli - furt*
15. Vysvětli větu: „*...já se do ní zakoukal.*“
16. Použij slovo „*vedle (mě)*“ jako příslovce
17. Přiřaď vzory: *blbec – fádní – srdce - chuť*
18. Co znamená věta: „*...já to tak ňák vočím.*“

Řešení

1. přirozená lidová mluva, obecná čeština; spisovnost by narušila charakter vzpomínek
2. chovala se jako kluk, měla stejné nápady, vyrovnala se jim, byla silná
3. syn otci vyká
4. fádni = nudný, nezajímavý, stejnotvárný; ztepilý = pěkně urostlý, fyzicky silný
5. skládáním
6. odbornost, specializace na něco
7. byl bys blbec
8. jih Španělska
9. mladá
10. do 3. třídy
11. Tatínek mě zahlédl a povídá.
12. dva, dvou, dvěma
13. osobní - ukazovací
14. okamžitě – zda - stále
15. zamiloval (zahleděl) jsem se do ní (dětský vztah)
16. Sedla si hned vedle.
17. muž – jarní – růže – kost (píseň)
18. Já to nějak zjistil, vytušil, odhalil.

ANOTACE:

Předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 6. – 9.

Využití materiálu: procvičování, upevňování a opakování probraného učiva pravopisu, tvarosloví, významu slov, skladby a slohu

Pomůcky: nakopírované pracovní listy, propiska

Postup:

1. Vyučující rozdá nakopírované listy (text a zadání otázek)
2. Žáci samostatně nebo ve dvojicích odpovídají na otázky přímo do listu
3. Vhodné je stanovit čas pro vypracování
4. Lze vypracovávat pouze vybrané otázky podle ročníku. Délka textu ale umožňuje vymyslet si řadu nových otázek 😊

Zhodnocení hodiny:

- tento úkol splnili žáci velmi úspěšně.

ZDROJE:

POUŽITÁ LITERATURA:

Menšík Vladimír: Stromeček mého veselého života, Československý spisovatel, Praha 1993, 1. vydání, s.112-113

CITACE: